

УДК 159.923

DOI: 10.32342/2522-4115-2024-1-27-6

К.В. МІТЧЕНКО,

здобувач ступеня доктора філософії,

*Криворізький державний педагогічний університет (м. Кривий Ріг);
старший викладач кафедри гуманітарних дисциплін та психології поліцейської
діяльності, Дніпровський державний університет внутрішніх справ (м. Дніпро)*

ХАРАКТЕРИСТИКИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ЗРІЛОСТІ ЯК SOFT-SKILL СУЧАСНОЇ ОСОБИСТОСТІ

Метою статті є обґрунтування сутності, компонентного складу психічної зрілості, та комплексу soft skills як невід'ємної складової психічної зрілості особистості.

З'ясовано, що сучасна людина повинна вміти ставити під сумнів усталені думки й судження, вести компетентний і раціональний діалог, визначати суть проблем і шукати альтернативні рішення, а також завжди вміти відрізнити факти, які можна перевірити, від припущень і особистих суб'єктивних думок. Це, своєю чергою, повинно бути притаманне кожній зрілій особистості, оскільки кожен сучасний фахівець – це людина з широким спектром знань і здатністю швидко адаптуватися до нових ситуацій, ефективно взаємодіяти з колегами і вирішувати теоретичні та практичні завдання. Задля досягнення успіху на сучасному ринку праці важливо розвивати не лише професійні навички, а й спектр навичок, які нині називають «soft skills». Лише за умов поєднання цих якостей майбутні фахівці можуть бути конкурентоспроможними та просувати свою професійну кар'єру.

З метою проведення комплексного аналізу та надалі практичного застосування отриманих результатів авторського дослідження проаналізовано 76 (сімдесят шість) наукових публікацій, які стосувалися предмету наукової розвідки, а саме психологічної зрілості та soft skills сучасної особистості. Для проведення цього дослідження використано загальнонаукові теоретичні методи дослідження (аналіз, синтез, узагальнення, індукція, дедукція, пояснення і класифікація).

Визначено, що характеристики психологічної зрілості можна тлумачити як soft skills особистості крізь призму визначення понять «hard skills», «soft skills» та «meta skills», оскільки вони мають принципову різницю, проте є взаємозалежними. Узагальнено, що розвиток soft skills веде до підвищення рівня самоусвідомлення та саморозуміння, формування чітких життєвих цінностей та цілей, підвищення здатності до саморегуляції та адаптації, рівня задоволеності життям та є важливими факторами загального психічного благополуччя людини.

Ключові слова: *особистість, soft skills, психологічна зрілість, характеристики психологічної зрілості, саморозвиток, психічне благополуччя.*

Постановка проблеми. Сучасні дослідження й досвід лідерів у різних галузях праці свідчать про підвищення ролі soft skills у професіограмах та вимогах до кандидатів на посади при працевлаштуванні. Провідні компанії світу прагнуть мати у своїх командах не лише висококваліфікованих фахівців відповідної галузі, але й людей, які володіють soft skills, що, своєю чергою, сприяє покращенню позитивної емоційної цілісності в частині підвищення працездатності команди, ефективності навчання і взаємного розвитку, позитивного сприймання будь-яких викликів і розв'язання нагальних проблем підприємства, віднайденню шляху використання власної креативності, гнучкості, відповідальності й самостійності.

Проте значення soft skills виходить далеко за межі професійної діяльності, впливаючи на особистий розвиток і добробут людини. Так, з урахуванням викликів сьогодення, а саме

з початку широкомасштабної війни на території України, кожен із нас стикається з природними для цього часу катаклізмами й іншими екстремальними ситуаціями, де soft skills стають ключовими факторами в забезпеченні ефективного функціонування і збереженні фізичного й ментального здоров'я.

Наукові дослідження свідчать про те, що психологічна зрілість людини, яка описує комплекс характеристик, необхідних для успішного функціонування в суспільстві, тісно пов'язана з soft skills, оскільки вивчення психологічної зрілості може допомогти у кращому їх розумінні й самому розвитку, що є надзвичайно актуальним сьогодні.

Аналіз останніх досліджень. Дослідженням поняття «soft skills» займалась значна кількість як вітчизняних, так і зарубіжних вчених, де серед найбільш ґрунтовних слід виокремити праці П. Вітмор, Е. Гайдученко, В. Давидова, Н. Жадько, Г. Клок, Л. Мандро, Н. Федорінко, Е. Хілгард, М. Чуркина та ін.

Аналіз джерельної бази свідчить, що формування soft skills виступають необхідною умовою для забезпечення конкурентоспроможності, успішного працевлаштування фахівців та є основним чинником побудови успішної кар'єри й самореалізації особистості. Формування й розвиток soft skills є необхідним на сучасному ринку праці, що динамічно розвивається, ключовим питанням у процесі підготовки конкурентоспроможних фахівців на всіх етапах. Це питання є надзвичайно важливим для фахівців різного віку та професій.

Формулювання цілей статті. Мета написання наукової статті полягає в обґрунтуванні сутності, компонентного складу психічної зрілості, де невід'ємною складовою є комплекс soft skills, які є необхідними для кожного індивіда, оскільки такі навички допомагають успішно взаємодіяти з іншими людьми та є важливим фактором успіху, незалежно від сфери професійної діяльності.

Завданнями авторського дослідження є теоретичний аналіз наявних публікацій, які описують психологічну зрілість, задля визначення основних (найчастіше згадуваних) характеристик психологічної зрілості. Для проведення цього дослідження автором використані загальнонаукові теоретичні *методи дослідження* (аналіз, синтез, узагальнення, індукція, дедукція, пояснення і класифікація).

Результатом дослідження є узагальнений опис характеристик психологічної зрілості та їх зв'язку з soft skills. Отримані результати можуть бути корисними для розвитку програм і методик формування soft skills психологічно зрілої особистості, підвищення ефективності та благополуччя суспільства, а також покращення їх психологічної стійкості в умовах складних життєвих ситуацій.

Наукова новизна дослідження полягає в комплексному аналізі зв'язку soft skills та характеристик психологічної зрілості, що сформувало нове розуміння таких феноменів з урахуванням практичного аспекту.

Виклад основного матеріалу. У розрізі нашого дослідження варто визначити поняття «hard skills», «soft skills» та «meta skills», оскільки вони мають принципову різницю, проте є взаємозалежними. За наявними визначеннями закордонних науковців «hard skills» (жорсткі навички) – це навички та знання, необхідні для певної посади чи роботи, які здобуваються в освітньому закладі (установі чи організації) та засвоюються на конкретному робочому місці. Іншими словами, професійні навички можуть бути об'єктивно оцінені й перевірені, які підтверджені документами про освіту й сертифікатами, що вказують на рівень складності конкретних знань. «Soft skills» (м'які навички) – це ситуативні навички, знання й риси особистості, які можна використовувати на будь-якій посаді і які розвиваються протягом життя під впливом виховання й життєвого досвіду. Ці навички необхідні в будь-якій сфері, але потребують більше часу і терпіння для набуття. До них науковці пропонують відносити: комунікабельність, емоційну стабільність, уміння працювати у стресових ситуаціях та адаптуватися до нового колективу й умов праці, навички бути неконфліктним, наявність критичного та креативного мислення, лідерських якостей, навички готовності до публічних виступів, надійність, гнучкість, відповідальність, вміння розставляти пріоритети, планувати робочий і вільний час, вміння адекватно сприймати критику та готовність до вдосконалення, володіння професійною етикою та інші [Л. Мандро, 2022]. «Meta skills» – це постійна здатність розвивати необхідні певні навички. Головні з них охоплюють постановку й досягнення цілей, емоційний інтелект (EQ), мотивацію, здатність приймати рішення в нестандартних ситуаціях, здатність до навчання, працездатність, здатність працюва-

ти на перспективу, вміння слухати, наявність емпатії, готовність до викликів, навички високої швидкості обробки інформації та вміння подібатися іншим [S. Mazo, 2021].

Дослідження Дж. Лармі та Т. Любард показали, що *soft skills* та *hard skills* є необхідними, а їх поєднання сприятиме досягненню поступального успіху особистості в професійному спектрі [J. Lamri, T. Lubart, 2023].

Аналізуючи наукові розвідки з окресленої тематики виникла гіпотеза розглянути характеристики психологічної зрілості особистості саме в розрізі *soft skills* поза професійною спрямованістю. Так, дослідженню зрілості особистості приділено немало уваги наукової спільноти, проведено значну кількість наукових розвідок, надано визначень, проте дискусії і визначення єдиної дефініції поняття зрілості, її складових збіднені і не визначають продуктивної аналітики.

Послуговуючись роботами класиків варто наголосити, що бути зрілою особистістю це вмінти прислухатись до себе та спиратись на себе (А. Маслоу), мати міцне почуття ідентичності, здатність до зближення з іншими, не порушуючи власної ідентичності (Е. Еріксон), активність у розв'язанні проблем, задоволенні своїх потреб, відповідальність у соціальних стосунках (З. Фройд). Це повноцінна особистість, яка залучена до процесу, творчої діяльності (К. Роджерс), головним новотворенням якої є її індивідуалізація (К.Г. Юнг).

Довідникові джерела описують зрілість як сукупний стан високого фізіологічного, інтелектуального, вольового, морального та соціального параметрів особистості людини. У сучасних дослідженнях визначення зрілості має багато трактувань. Ми опрацювали 76 (сімдесят шість) наукових публікацій (24 (двадцять чотири) закордонних та 52 (п'ятдесят) українських), щоб визначити як визначається зрілість у сучасному світі та які має характеристики.

Цікавою, на нашу думку, видається позиція Г. Саллівена щодо визначення дефініції зрілості, під якою слід розуміти не скільки біологічний вік людини, скільки її особистісний розвиток, готовність до прийняття рішень із погляду зрілої особистості. Тобто під поняттям «зрілість» слід розуміти здатність досягати, а не самі здобутки (досягнення). Водночас, ученими Університету Гельсінкі, Фінляндія під керівництвом К. Джефсона зрілість розуміється, як своєрідний шлях, а не пункт призначення [K. Josefsson, M. Jokela, C.R. Cloninger, et al., 2023]. Своєю чергою, С. Мазо (Університет Денісона, США) підкреслено, що зрілість – це процес, який триває все життя, постійно перебуваючи в динаміці [S. Mazo, 2022].

Разом із тим, вітчизняні науковці зрілість визначають, як екологічна категорія біполярного характеру, що виражається як локальний тип зрілості людини як індивіда, особистості й активного суб'єкта, так і глобальну зрілість, тобто досягнення стандарту цілого – певної стадії дорослості людини. Г. Меднікова відзначає, що індивідуальна психологічна зрілість є комплексним і ієрархічним утворенням, яке дає можливість індивідам мати високий ступінь самостійності, свідомості, моральних якостей, швидкого й точного розуміння навколишнього світу (предметного й соціального позиціювання взаємин) справжності взаємозв'язку з людьми, активністю і творчістю у перетворенні дійсності і власне себе, з метою отримання справжнього задоволення життям [Г.І. Меднікова, 2012, с. 186].

К. Абульханова-Славська, Т. Березіна зрілість описують як своєчасність особистості знаходити свій спосіб життя. О. Москаленко, своєю чергою, розглядає її як безпосередній процес і результат розвитку особистості, становлення її внутрішнього світу, яке неможливе без соціальної взаємодії на кожному етапі її формування [О.В. Москаленко, 2021].

Для більш детального вивчення поняття зрілості людини, вчені розділяють як складові (компоненти, різновиди) – особистісну, соціальну, емоційну, професійну та інші дефініції зрілості.

Наголошуємо, що всі види зрілості є цілісною підсистемою складної, інтегрованої загальної системи, зумовленої природними взаємозв'язками і відображають різні аспекти розвитку особистості, що гарантує творчу взаємодію з реальністю. Визначені види зрілості віддзеркалюють окремі аспекти соціальної взаємодії особистості й забезпечують їх різноманітність, які є способами самовираження та самореалізації зрілої особистості [С.В. Баранова, 2020].

На переконання Г. Дьоміна, особистісна зрілість визначається як *психологічне новоутворення* в період юнацького віку, яке виявляється самовизначенням через усвідомлення себе дорослим, готовністю до функціонування в світі дорослих і переоцінкою системи цінностей [Г.А. Дьоміна, 2006, с. 23]. С. Баранова вказує, що це *якісний стан системи*, який забезпечується управлінням і відповідною взаємодією із зовнішнім світом задля створення умов самореалізації особистості [С.В. Баранова, 2020].

З точки зору І. Шаповал, особистісна зрілість – це *інтегральна системна властивість особистості*, яка обумовлює здатність робити самостійний життєвий вибір на основі стійких внутрішніх критеріїв, зберігаючи свою цілісність та ефективність в умовах мінливих зовнішніх обставин і постійних впливів, а також спроможність здійснювати цілеспрямований вплив на середовище свого існування [І.М. Шаповал, 2021, с. 185].

Принагідно слід акцентувати, що О. Віговська під детермінацією особистісної зрілості має на увазі *алгоритм реалізації ціннісних орієнтацій людини*, формування яких залежить від взаємодії соціогенних потреб особистості з цінностями соціального оточення [О. Віговська, 2015, с. 138].

Г. Меднікова вказує, що особистісна зрілість – це *результат і ресурс особистісного розвитку*, зумовлений активністю особистості, її здатністю до самовизначення, саморегуляції, потребами в самореалізації та саморозвитку, прагненням до смислоутворення власної поведінки та вчинку й життя в цілому. На думку науковців, рівень особистісної зрілості визначається тим, наскільки людина є суб'єктом власного перетворення і саморозвитку [Г.І. Меднікова, 2012, с. 180].

Грунтовними є переконання Н. Кардунової, яка впевнена, що особистісна зрілість є важливою *характеристикою стану розвитку особистості*, про це свідчить висока особистісна конструктивна активність та особистісна функціональна продуктивність молоді людини [Н. Кардунова, 2019]. За О. Садчиковою особистісну зрілість слід розглядати як підсумок і ресурс особистісного розвитку людини [О.Г. Садчикова, 2020, с. 118].

У науковій спільноті досить поширеним є потрактування й подальше вивчення поняття «особистісно-професійна зрілість». Зокрема, В. Цина окреслює цей феномен на прикладі зрілості молодого вчителя як інтегративної особистісної якості, що відображає компоненти громадянської, життєвої, професійної, духовної, соціальної, психологічної та мотиваційної зрілості, зумовлюючи володіння предметними, базовими та ключовими компетентностями, які визначають сформованість особистості та її готовність до майбутньої професійної діяльності вчителя [В.І. Цина, 2014]. А. Черкашин у своєму дослідженні психологічних якостей правоохоронців узагальнює, що особистісна зрілість є *інтегративним, багатоконпонентним психічним утворенням*, яке визначає саморозвиток і самовизначення особистості у професійній та особистісній сфері життєдіяльності [А.І. Черкашин, 2017, с. 165].

Аналізуючи наявні українські й закордонні наукові роботи варто відзначити, що більшість авторів визначає особистісну, емоційну, інтелектуальну чи соціальну зрілість, описуючи особистісні якості як складові тих дефініцій зрілості, що стає предметом їх вивчення. Проаналізувавши, як було зазначено, 76 (сімдесят шість) наукових джерел із теми психологічної зрілості, визначено основні якості (рис. 1), які науковці на основі своїх досліджень відносять до складових аалізованого конструкту.

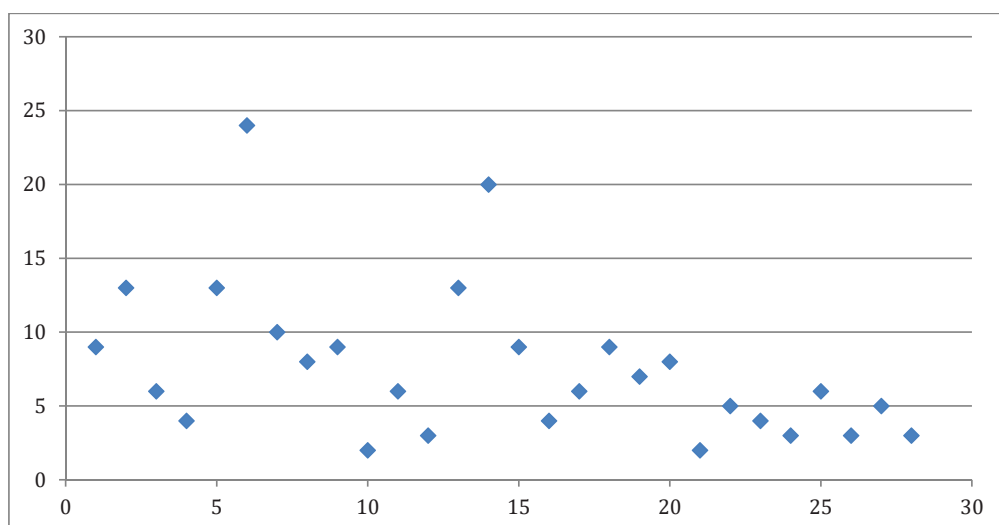

Рис. 1. Частота визначення в літературних джерелах якостей психологічної зрілості

Аналіз відбувався шляхом детальної фіксації якостей, описаних науковцями, сумуючи чергові згадки. Маємо таку вибірку: *відповідальність* (24), *контактність*, *конструктивна співпраця* (20), прийняття себе (13), уміння прийняття рішень (13), емоційна регуляція (13), самостійність (10), цілісність (9), активність (9), креативність (творча поведінка) (9), проактивність (9), ціннісні орієнтації (8), потенціал (самоактуалізація) (8), автономність (7), реалістичне сприйняття (6), цілеспрямованість (6), умотивованість (6), результативність (6), індивідуальність (автентичність) (5), толерантність (5), рефлексія (4), інтелект та гумор (4), самовизначеність (4), моральність (3), стресостійкість (3), упевненість в собі (3), емпатійність (3), самоповага (2), саморозвиток (2).

Узагальнюючи отримані результати, вважає за необхідне зазначити, що психологічна зрілість – це багатогранна характеристика особистості, яка містить у собі певні блоки, наведені у схемі рис. 2.

Рис 2. Психологічні характеристики психологічної зрілості

Важливо зазначити, що психологічна зрілість – це не статичний стан, а динамічний процес, який триває протягом усього життя. Рівень психологічної зрілості може варіюватися у різних людей, але вищеописані якості є ключовими задля розвитку зрілої особистості.

Відповідно їх розвиток сприяє підвищенню рівня самоусвідомлення та саморозуміння, формування чітких життєвих цінностей та цілей, підвищення здатності до саморегуляції й адаптації до мінливих умов сьогодення та підвищення рівня задоволеності життям. Отже, soft skills психологічно зрілої людини є важливими факторами, що впливають на її психічне благополуччя та відповідно загальне психічне здоров'я.

Висновки. Проведене дослідження, що ґрунтується на аналізі 76 (сімдесят шість) наукових публікацій, надає підстави стверджувати, що характеристики психологічної зрілості органічно корелюють із поняттям soft skills сучасної особистості. Цей зв'язок підкреслює багатогранність та динамічність обох концептів, роблячи їх невід'ємними складовими успішного функціонування індивіда в сучасному світі. Розвиваючи soft skills, людина не лише стає більш зрілою та здатною досягати успіху в особистому та професійному житті, але й робить значний крок на шляху до самопізнання, саморозвитку й самоактуалізації.

Подальші дослідження будуть спрямовані на вивчення методів та інструментів розвитку soft skills психологічно зрілої особистості, а також на вивчення впливу цих якостей на різні аспекти життя людини. Дослідження ґрунтується на аналізі наукових публікацій і потребує подальшого емпіричного підтвердження.

Список використаної літератури

- Баранова, С.В. (2020). *Особистісна зрілість та відповідальність: соціально-психологічний аспект*. Київ: Інтерконтиненталь-Україна.
- Віговська, О. (2015). Особистісна зрілість у суб'єктивному вимірі соціалізації. *Проблеми гуманітарних наук. Психологія*, 35, 130–141. doi: 10.24919/2312-8437.35.158962
- Думко, Н.В. (2020). Формування професійної зрілості курсантів поліції. *Інноваційна педагогіка*, 23 (1), 110–114.
- Дьоміна, Г.А. (2006). Психологічні особливості формування та активізації особистісної зрілості. *Практична психологія та соціальна робота*, 5, 24–31.
- Кордунова, Н. (2019). Особистісна зрілість як чинник розвитку особистості в юнацькому віці. Відновлено з <https://www.inforum.in.ua/conferences/19/46/320>
- Мандро, Л. (2022). «Soft skills» та «Meta skills» як основа фахового зростання соціальних працівників. *Наука і освіта*, 3, 31–35. doi: 10.24195/2414-4665-2022-3-6
- Меднікова Г.І. (2012). Особистісна зрілість: сутність та критерії. *Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди. Психологія*, 43 (2), 179–186. Відновлено з http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhnpu_psykhol_2012_43%282%29__22
- Москаленко, О.В. (2021). До проблеми дослідження психологічної зрілості особистості. *Науковий огляд*, 4 (76), 46–58.
- Садчікова, О.Г. (2020). Теоретичні аспекти вивчення особистісної зрілості. *Габітус*, 17, 116–120. doi: 10.32843/2663-5208.2020.17.20
- Самоліук, Н.М. (2021). SOFT та HARD SKILLS на ринку праці: сутність та складові. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування*, 4 (96), 275–294. doi: 10.31713/ve4202122
- Цина, В.І. (2014). Сутність, структура, особливості особистісно-професійної зрілості майбутнього вчителя. *Витоки педагогічної майстерності*, 14, 305–309.
- Черкашин, А.І. (2017). Дефініція «особистісно-професійна зрілість» у психологічних дослідженнях. *Право і безпека*, 3 (66), 159–164.
- Шаповал, І.М. (2021). Особистісна зрілість: структурно-функціональний аналіз. *Вісник Львівського університету. Серія «Психологічні науки»*, 8, 179–186. doi: 10.30970/PS.2021.8.23
- Lamri, J., Lubart, T. (2023). Reconciling hard skills and soft skills in a common framework: the generic skills component approach. *Journal of Intelligence*, 11 (6), 107. doi: 10.3390/jintelligence11060107
- Josefsson, K., Jokela, M., Cloninger, C.R., et al. (2013). Maturity and change in personality: Developmental trends of temperament and character in adulthood. *Development and Psychopathology*, 25 (3), 713–727. doi: 10.1017/S0954579413000126
- Mazo, S. (2021). *Maturity and personality: what does it mean to be mature?: Thesis*. Student Scholarship, 81, 30 p. Retrieved from <https://digitalcommons.denison.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1087&context=studentscholarship>

References

- Baranova, S. (2020). *Osobystisna zrilist ta vidpovidalnist: sotsialno-psykholohichni aspekt* [Personal maturity and responsibility: socio-psychological aspect]. Kyiv, Intercontinental-Ukraine Publ., 364 p. (In Ukrainian).
- Cherkashin, A.I. Definition of “personal and professional maturity” within psychological research. *Law and Safety*, 2017, vol. 66, no. 3, pp. 159–164. (In Ukrainian).
- Domina, H.A. *Psykhologhichni osoblyvosti formuvannia ta aktyvizatsii osobystisnoi zrilosti* [Psychological features of the formation and activation of personal maturity]. *Praktychna psykholohiia ta sotsialna robota [Practical Psychology and Social Work]*, 2006, no. 5, pp. 24–31. (In Ukrainian).
- Dumko, N.V. Formation of professional maturity of police students. *Innovative Pedagogy*, 2020, issue 23(1), pp. 110–114. (In Ukrainian).
- Josefsson, K., Jokela, M., Cloninger, C.R., et al. Maturity and change in personality: Developmental trends of temperament and character in adulthood. *Development and Psychopathology*, 2013, no. 25(3), pp. 713–727. doi: 10.1017/S0954579413000126

Kordunova, N. (2019). Osobystisna zrilist yak chynnyk rozvytku osobystosti v yunatskomu vitsi [Personal maturity as a factor of personality development in adolescence]. Available at: <https://www.inforum.in.ua/conferences/19/46/320> (Accessed 15 March 2024). (In Ukrainian).

Lamri, J., Lubart, T. Reconciling hard skills and soft skills in a common framework: the generic skills component approach. *Journal of Intelligence*, 2023, vol. 11, no. 6, pp. 107. doi: 10.3390/jintelligence11060107

Mandro, L. "Soft skills" and "Meta skills" as the basis of professional growth of social workers. *Science and Education*, 2022, issue 3, pp. 31–35. doi: 10.24195/2414-4665-2022-3-6 (In Ukrainian).

Mazo, S. (2021). *Maturity and personality: what does it mean to be mature?: Thesis*. Student Scholarship, 81, 30 p. Available at: <https://digitalcommons.denison.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1087&context=studentscholarship> (Accessed 10 March 2024).

Mednikova, H.I. (2012). Osobystisna zrilist: sutnist ta kryterii [Personal maturity: essence and criteria]. *Visnik HNPU imeni H.S. Skovorodi. Psykholohiia* [Bulletin of H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University. Psychology], 2012, no. 43 (2), pp. 179–186. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhnpu_psykhol_2012_43%282%29_22 (Accessed 15 March 2024). (In Ukrainian).

Moskalenko, O.V. To the problem of research of psychological maturity of personality. *Scientific Review*, 2021, vol. 4, no. 76, pp. 46–58. (In Ukrainian).

Sadchikova, O.H. Theoretical aspects of studying personal maturity. *Habitus*, 2020, issue 17, pp. 116–120. doi: 10.32843/2663-5208.2020.17.20 (In Ukrainian).

Samoliuk, N.M. (2021). SOFT and HARD skills in the labor market: essence and components. *Bulletin of National University of Water and Environmental Engineering*, 2021, vol. 4, no. 96, pp. 275–294. doi: 10.31713/ve4202122 (In Ukrainian).

Shapoval, I.M. Personality maturity: structural-functional analysis. *Visnyk of the Lviv University. Series Psychological science*, 2021, issue 8, pp. 179–186. doi: 10.30970/PS.2021.8.23 (In Ukrainian).

Tsyna, V.I. Sutnist, struktura, osoblyvosti osobystisno-profesiinoi zrilosti maibutnoho vchytelia [The essence, structure, features of personal and professional maturity of the future teacher]. *Vytoky pedahohichnoi maisternosti* [The Origins of Pedagogical Skill], 2014, vol. 14, pp. 305–309.

Vihovska, O. Personal maturity in the subjective dimension of socialization. *Problems of the humanitarian sciences. Psychology*, 2015, no. 35, pp. 130–141. doi: 10.24919/2312-8437.35.158962 (In Ukrainian).

CHARACTERISTICS OF PSYCHOLOGICAL MATURITY AS A SOFT-SKILL OF A MODERN PERSONALITY

Mitchenko Kateryna, PhD student, Kryvyi Rih State Pedagogical University, Kryvyi Rih; Senior Lecturer at the Department of Humanitarian Disciplines and Psychology, Police Activity Dnipro State University of Internal Affairs, Dnipro.

E-mail: ps.k.mitchenko@gmail.com

ORCID ID: 00000-0003-0609-3423

DOI: 10.32342/2522-4115-2024-1-27-6

Keywords: *personality, soft skills, psychological maturity, characteristics of psychological maturity, self-development, mental well-being.*

The aim of the article is to substantiate the essence and component structure of psychological maturity, and the set of soft skills as an integral part of an individual's psychological maturity.

For this research, the author employed general scientific theoretical research methods including analysis, synthesis, generalisation, induction, deduction, explanation, and classification.

The author has found that a modern person should be able to question established opinions and judgments, engage in competent and rational dialogue, determine the essence of problems and seek alternative solutions, and always be able to distinguish verifiable facts from assumptions and personal subjective

opinions. This, in turn, should be inherent in every mature personality, since all modern specialists are people with a wide range of knowledge and the ability to quickly adapt to new situations. As a result, they can effectively interact with colleagues and solve theoretical and practical problems. Today, the labour market requires their comprehensive development, so along with this, the ability to quickly respond to labour market demands, ensure continuous self-education, communication skills and a sense of responsibility for the results of their activities play an important role for each individual.

In general, to succeed in the modern labour market, it is important to develop not only professional skills but also a wide range of so called soft skills. Only when these qualities are combined can future professionals be competitive and advance their professional careers.

In order to carry out a comprehensive analysis and further practical application of the research results, the author analysed 76 scientific publications related to the subject of scientific research, namely psychological maturity and soft skills of a modern personality. It has been determined that the characteristics of psychological maturity can be interpreted as soft skills of a personality through the prism of the definition of "hard skills", "soft skills" and "meta skills", because they have a fundamental difference, but are interdependent. In general, the development of soft skills leads to an increase in self-awareness and self-understanding, the formation of clear life values and goals, an increase in the ability of self-regulation and adaptation, and a level of life satisfaction, and are important factors in a person's overall mental well-being.

Scientific research shows that psychological maturity, which describes a set of characteristics necessary for successful functioning in society, is closely related to soft skills, as the study of psychological maturity can help in better understanding and development of soft skills, which is extremely relevant today. Therefore, the purpose of this study is to theoretically analyse the available publications describing psychological maturity in order to identify the main (most frequently mentioned) characteristics of psychological maturity. To conduct this study, the author used general scientific theoretical methods of information research, namely analysis, synthesis, generalisation, induction, deduction, explanation and classification.

The author determines that modern research and the experience of leaders in various fields of work indicate an increase in the role of soft skills in occupational programs and requirements for candidates for employment, which in turn leads to an improvement in positive emotional integrity in terms of increasing the team's performance, the effectiveness of training and mutual development, a positive perception of any challenges and solving urgent problems of the enterprise, and the way to use one's own creativity, flexibility, responsibility and independence.

*The **results of the study** suggest that further research will be aimed at studying methods and tools for developing soft skills of a psychologically mature personality, as well as at studying the impact of these qualities on various aspects of human life. The study is based on the analysis of scientific publications and requires further empirical confirmation.*

Одержано 21.02.2024.